

Näringsdepartementet
Energienheten
103 33 STOCKHOLM

Stockholm den 21 maj 2007

Rapport från Kommissionen mot oljeberoende - På väg mot ett oljefritt Sverige.

Er referens (N2007/1050/E)

De i SKGS ingående branschorganisationerna; Skogsindustrierna, Jernkontoret, Plast- & Kemiföretagen och SveMin har beretts tillfälle att lämna synpunkter på rubricerad rapport och lämnar nedan gemensamma synpunkter.

Sammanfattning

- Behov av helhetssyn vid beslut om mål.
- Svenska mål bör överensstämja med de åtaganden som följer av EUs mål för energieffektivisering och växthusgasutsläpp.
- Högkvalitativ industriråvara ska inte användas till bränsle.
- Ökad effektiv och klimatneutral elproduktion inklusive kärnkraft och vattenkraft.
- Inkludera el från restenergier i elcertifikatsystemet.
- Inför tredjepartsaccess till fjärrvärmemonopolen.
- Ge möjlighet till ökad tillgång till naturgas.
- Tilldelning av utsläppsrätter ska vara fortsatt gratis för basindustrin.
- Transportsektorn ska inte inkluderas i handelssystemet för utsläppsrätter.
- Vid bedömning av mål för transporter måste industrins transportbehov och den möjliga tillgången till biodrivmedel beaktas.

Målsättning 2020

Utgångspunkten i rapporten är att Sverige ska minska sitt beroende av olja till 2020. Genom olika åtgärder skall en hållbar utveckling främjas. SKGS vill understryka vikten av en helhetssyn i vilken konkurrenskraft, försörjningstrygghet och miljö- och klimathänsyn sammanhållet beaktas. Svensk basindustri ligger redan idag i internationell framkant vad gäller effektiv energianvändning och låg miljöpåverkan. Detta har uppnåtts genom aktiva och tidigt genomförda energieffektiviseringsåtgärder. Genom effektiva processer förädlas i stort sett koldioxidfri el till internationellt efterfrågade produkter. Detta är en förädlingskedja som stöder såväl tillväxt som miljö och klimat.

Basindustrins energiförsörjning

Skogsindustrierna, Jernkontoret, Plast- & Kemiföretagen och SveMin, samlar landets mest energiintensiva företag. Sammantaget står dessa företag för 400 000 arbetstillfällen och mer än 25 procent av landets totala exportvärde. SKGS understryker vikten av en säker energiförsörjning till konkurrenskraftiga priser som en förutsättning för fortsatt tillväxt. Svensk basindustri är internationellt konkurrensutsatt och utmärker sig genom långtgående förädling till högkvalitativa och specialiserade produkter.

SKGS är ett samarbete mellan de fyra branschföreningarna Skogsindustrierna, Plast- & Kemiföretagen, SveMin och Jernkontoret. SKGS arbetar med den svenska basindustrins energifrågor. Basindustrin sysselsätter 400 000 personer och har ett exportvärde på 275 miljarder kronor

Produktionen inom basindustrin kräver en totalt sett stor energianvändning och därmed utgör också kostnaden för energi en stor andel av de totala kostnaderna för företagen. För energiintensiv industri är energieffektivisering därför en naturlig del av verksamheten. Det kontinuerliga arbetet med energieffektivisering har också över tid lett till allt lägre specifik energianvändning. Trots den höga effektiviseringsnivå som redan uppnåtts fortsätter arbetet för att öka effektiviteten i såväl energianvändning som energiproduktion. Ytterligare fokus på arbetet har tillkommit genom Programmet för energieffektivisering i vilket en stor andel av basindustrin deltar. De preliminära positiva resultaten från programmet visar på värdet av flexibla styrmedel och hur ambitioner för energieffektivisering kan förenas med tillväxt och konkurrenskraft inom industrin.

Energieffektivisering

Kommissionen föreslår ett effektiviseringsmål för Sverige på 20 procent till 2020. På vårtoppmötet i mars 2007 enades det Europeiska rådet om en rad mål för att möta Europas utmaningar på energi- och klimatområdet, däribland ett mål om 20 procent energieffektivisering på EU nivå till år 2020. SKGS framhåller vikten av att hänsyn tas till de tidiga åtgärder som svensk basindustri redan genomfört på effektiviseringsområdet.

Bioenergi från skog och åkermark

SKGS är positiva till en mångfald av energibärare i samhället. Den bearbetning av biobaserade råvaror som sker inom skogs- och kemiindustrin skapar stora förädlingsvärden och exportinkomster för Sverige. Därför måste stimulans för ökad biobränsleanvändning utformas så att industriråvara inte eldas upp. Ökad tillväxt i skog och på åkermark bör därför ses som en möjlighet att både säkra ökad industriproduktion och tillgången av sådana fraktioner som bör användas för bränsleändamål.

Odling av energigrödor på åkermark bör stimuleras genom att förenkla regelverket kring vilka växter och under vilka förutsättningar jordbrukaren kan erhålla stöd för odling av energigrödor så som salix, rörflen och industrihampa.

Elförsörjning

Basindustrin är helt beroende av en säker eltillförsel till konkurrenskraftiga priser. En förutsättning för att klara den i rapporten högt ställda ambitionsnivån för minskning av energianvändningen är en långsiktigt säker tillgång på el. SKGS menar att en strategi bör utarbetas vilken aktivt främjar en ökad effektiv och klimatneutral elproduktion inom landet. SKGS menar att rapporten inte i relevant utsträckning tar upp hur kärnkraft och vattenkraft, vilka är de största produktionsslagen i svensk elmix, kan bidra till minskad oljeanvändning. Den i rapporten föreslagna satsningen på hybridfordon är ett exempel som tydligt visar på vikten av elproduktionens roll för att nå mål för minskad användning av fossila bränslen. Rapporten behandlar inte heller den potential som ligger i ett effektivt utnyttjande av industrins restenergier. Genom inkludering av el från restenergier i elcertifikatsystemet och införande av tredjepartsaccess till fjärrvärmemonopolen skulle restenergier ytterligare kunna bidra till effektivisering i samhället.

SKGS delar inte Oljekommissionens bedömning att svenska elpriser ofrånkomligen måste jämnas ut på europeisk hög nivå. Sverige har utomordentligt goda förutsättningar för att producera mer elkraft från energislag med låga kostnader. Det gäller vindkraft, vattenkraft, kärnkraft och gas- och biobränslebaserad kraftvärme. En konsekvent satsning på uppgradering och utbyggnad av såväl kärnkraft som vattenkraft skulle ge Sverige ett överskott av elproduktion som skulle vara positivt för såväl klimat som prisbildning på den nordiska elmarknaden.

Naturgas

Svensk basindustri bör i likhet med sina konkurrenter runt om i världen ha en god tillgång till energi till konkurrenskraftiga priser. En utbyggd tillgång till naturgas kan bidra till en konkurrenskraftig råvaru- och energiförsörjning för basindustrin samtidigt som utsläppen av koldioxid minskar genom att kol och olja kan ersättas. Därmed innebär tillgång till naturgas såväl ekonomisk som miljömässig konkurrenskraft. En utbyggd infrastruktur för naturgas innebär också ökade möjligheter för ökad användning av biogas. SKGS menar att rapporten ger uttryck för en opåkallat negativ inställning till naturgas. Naturgasen kan enligt vår mening utgöra en energibärare vid sidan av andra, bl.a. biobränslen, snarare än en ersättning.

EU:s handelssystem för utsläppsrätter

Handeln med utsläppsrätter har påverkat elpriset kraftigt uppåt genom att kostnaden för utsläppsrätter vidareförs från elproducent till samtliga elkunder. Ett utsläppspris på 20-30 euro per ton koldioxid har bedömts medföra en elprisökning på minst 10-15 öre per KWh. För den svenska basindustrin, som sammantaget står för en dryg fjärdedel av den totala elanvändningen i landet, utgör varje höjning av elpriset stora ekonomiska värden. Mot bakgrund av att den el som produceras i landet i princip är koldioxidfri kan inte den kapitalöverföring från elkunder till elproducenter, som är en direkt följd av marginalprissättningen på elmarknaden, motiveras av klimatskäl. Elprishöjningarna har drabbat basindustrin hårt och utgör ett hot mot konkurrenskraften och framtida tillväxt i landet.

SKGS avstyrker förslaget att tilldelning av utsläppsrätter skall ske genom auktion för den internationellt konkurrensutsatta basindustrin. Effekten av att pålägga basindustrin sådana kostnader, som inte träffar dess konkurrenter utanför EU, skulle slå negativt på konkurrenskraft och möjligheter till utveckling. SKGS anser att tilldelningen fortsatt skall ske gratis till basindustrin.

I rapporten föreslås ett nationellt reduktionsmål för den handlande sektorn på 25 procent (1990-2020). SKGS avstyrker ett sådant unilateralt reduktionsmål. Det Europeiska rådet enades på vårtoppmötet i mars 2007 om ett unilateralt reduktionsmål för EU på 20 procent (1990-2020) för EU som helhet. Sverige hör till de länder som har de absolut lägsta utsläppen av koldioxid räknat per BNP och per capita inom OECD. Kostnadseffektivitet är en av de bärande utgångspunkterna för utsläppshandelssystemet. Ensidigt påtagna mer långtgående reduktionsmål för svensk industri riskerar att allvarligt skada basindustrins konkurrenskraft till skada för det globala klimatet.

Vidare avstyrker SKGS införandet av transportsektorn i handelssystemet för utsläppsrätter. SKGS menar att det föreligger en tydlig risk för att införandet av flyget i handelssystemet leder till direkta och indirekta konsekvenser för energiintensiv industri som allvarligt hotar dess internationella konkurrenskraft. Den direkta effekten är att priset för utsläppsrätter stiger och leder till en ren förmögenhetsöverföring från kund till transportsäljare. Den indirekta effekten är att det ökade priset för utsläppsrätter vidareförs från elproducent till samtliga elkunder.

Vägtransporter

SKGS vill understryka godstrafikens viktiga roll för näringslivet och delar utgångspunkten att ett minskat oljeberoende på godstrafikens område måste ske på ett sätt som inte skadar svenska företag och den svenska ekonomin. För svensk basindustri, som är en exporterande del av näringslivet, är effektiva och konkurrenskraftiga transporter av stor vikt. Vid bedömning av det i rapporten föreslagna målet på minskad bensin- och dieselförbrukning med 40-50 procent fram

till 2020 måste möjligheten att ta fram den nödvändiga mängden biodrivmedel och dess effekter på konkurrensen om råvaran beaktas. SKGS menar att utgångspunkten för industrins godstransporter måste vara en strävan att förena konkurrenskraft och arbetet för effektivare och klimatvänligare transporter.

För SKGS,

Mikael Möller
Plast- & kemiföretagen